

Kako dober je moj portfelj

Vdovec, ki ima še nekaj let do upokojitve, svoje prihranke, nabralo se jih je že za več kot 30 tisočakov, plemeniti v banki. Toda želi si večje donose, zato ga zanima vlaganje v zlato, na borzo in tudi v druge naložbe. Kaj mu svetujeta finančna svetovalca Katja Majerle iz Individe in Matej Tadej Jerman iz BTP Indegre.

Opis portfelja

Sem vdovec. Živim sam v stanovanju. Do upokojitve imam še približno sedem let. Moja plača je 1.400 evrov neto. Vsak mesec privarčujem okoli 300 evrov, ki jih dajem v banko v vezavo. Tako se mi je nabralo že 32 tisoč evrov. Imam otroka, ki sta že preskrbljena, imata vsak svojo družino in stanovanje. Razmišljam, da bi poskušal denar plemeniti tudi drugače, ne le v banki, da bi do upokojitve, ko se mi bodo dohodki zmanjšali, čim več privarčeval. Slišim, da se spleča vlagati v zlato. Vem pa, da nekateri varčujejo tudi v delnicah, skladih, obveznicah. Kaj mi svetujete? Kako naj čim bolje razporedim prihranke?

Najprej zaščitite premoženje

Nekaj pomembnih podatkov manjka, zato ocena portfelja ni popolna, nasveti pa so bolj splošni. Manjka predvsem natančna opredelitev vašega naložbenega profila in finančnih ciljev oziroma pričakovanj.

Ljudje si v aktivni dobi ustvarjamo različne oblike premoženj, ki nam bodo služile kot dodaten vir financiranja v pokoju. Čaka vas še sedem let aktivne dobe, ko boste to premoženje gradili. Vsaka graditev premoženja se začne z zaščito vira, ki vam omogoča življenje in ustvarjanje premoženja iz prihrankov. Zato morate na prvem mestu poskrbeti za zaščito svoje delovne sposobnosti za nadaljnjih sedem aktivnih let.

Oblikujte strategijo

Prvo pravilo pri vlaganju je, da si glede na svoj naložbeni profil oblikujete strategijo vlaganja, ki ji boste sledili celotno obdobje varčevanja. Za dobo sedem let je smiselno pogledati, koliko vas tveganje stane. Če vsa mesečna in enkratna sredstva namenite za naložbo z desetodstotnim donosom, bi po sedmih letih lahko pred davkom imeli 97.600 evrov, pri treh odstotkih donosa pa okoli 67 tisočakov. Če k tej primerjavi dodamo razčlenitev mesečnega varčevanja in enkratnih pologov, vidimo, da

Več tveganja še ne pomeni večjih donosov

Radi bi opozorili, da imamo na voljo pre malo podatkov, da bi vam oblikovali celostno rešitev. Predlog smo zato oblikovali glede na dostopne informacije. Predvidevamo, da ste tveganju sicer nenaklonjeni, vendar si kljub temu želite svoj portfelj razširiti v bolj tvegane oblike naložb. Vaše razmišljanje je pametno, vendar je pomembno, da se zavedate, kaj večje tveganje tudi pomeni. Izbor bolj tveganih naložb ne pomeni takoj višje donosnosti, ampak le določeno verjetnost, da lahko v daljšem obdobju pričakujete višje povprečne donosnosti. Mimogrede, povprečne letne donosnosti ameriškega kapitalskega trga v zadnjih sto letih so bile za delniški trg z reinvestiranjem letnih dividend dobrih devet odstotkov, za 10-letne državne obveznice pa pet odstotkov. Povprečna letna stopnja inflacije je bila v istem obdobju dobre tri odstotke. Toda za donosnejši delniški trg je značilna tudi večja nihajnost. Vprašanje je, ali ste pripravljeni in sposobni sprejeti tveganje, ki ga prinaša delniški trg. Raz-

je pri mesečnih varčevanjih na sedem let razlike le slabih sedem tisoč evrov na račun povečanja tveganja, preostalih 23 tisoč evrov pa na račun tveganja pri enkratnem pologu. Iz tega sledi, da je bolje sprejeti tveganje pri enkratni naložbi, saj tako pridobimo veliko več. Vendar pa nas teorija vlaganja uči, da si lahko s postopnim vlaganjem in izkoriščanjem metode povprečnega stroška privoščimo večje tveganje. Smiselno je, da za mesečno in enkratno varčevanje naredite ločeni strategiji.

Razpršite

Drugo pravilo je razpršitev. Glede na dobo varčevanja bi bilo vsekakor dobro del sredstev pustiti v varnih naložbah (banka, garantirani certifikati, druge garantirane naložbe). To velja tako za del rednih mesečnih plogov kot tudi enkratna sredstva. Del sredstev (do deset odstotkov vašega portfelja) bi lahko namenili nakupu žlahtnih kovin. Toda pri tem zaradi trenutnih visokih ravni cen in špekulativnosti priporočamo nakupe v več korakih ali v mesečnih zneskih. Prav tako bi lahko do 20 odstotkov enkratnih sredstev vložili v katero od alternativnih naložb, ki vam jo ponujajo trgi; recimo naložbe v surovine prek ETF (koti-rajoči indeksni skladi) ali izvedenih finančnih instrumentov, bančni certifikati, naložbe v patente, ki jih ponujajo nekatera podjetja, ali recimo

Katja Majerle, Individa

naložbe v nepremičninske projekte po Balkanu z garancijo in potencialno visokim donosom. Te alternativne naložbe so večinoma na voljo večjim vlagateljem, zato so na voljo le za enkratne pologe. Za preostala tako enkratna kot mesečna sredstva pa bi svetovali naložbo v delnice ali vzajemne sklade po načelu razpršitve s poudarkom na obmejne trge in regije vzhodne Evrope in Azije.

Prilagajanje portfelja

Vsekakor pa se morate zavedati, da so rešitve optimalne za današnje razmere in da bodo v prihodnjih sedmih letih verjetno potrebne spremembe portfelja in varčevanj. Danes je položaj na kapitalskih trgih zelo nestabilen in nihče ne zna jasno napovedati smeri, prav tako pa dogma o dolgoročni rasti ne glede na vse ni povsem upravičena, saj lahko najdemo kar nekaj naložb, ki so danes vredne manj kot leta 2001 (pred 10 leti). Ker boste varčevali le še sedem let, morate za portfelj skrbeti in razmere na trgih spremljati sami ali pa to prepustiti strokovnjakom.

Ocena portfelja

Če želite, da bi finančni svetovalci ocenili tudi vaš portfelj, nam lahko pišete na naslov: moje.finance@finance.si, v uredništvu bomo naredili izbor za objavo.

mišljate o bolj tveganih naložbah, kar lahko pomeni, da se večjega tveganja ne bojite.

Vaše možnosti plemenitenja denarja določajo dejavniki, da imate še sedem let do upokojitve, imate rešeno stanovanjsko vprašanje, nimate oseb, za katere morate skrbeti, in mesečno privarčujete določeno vsoto. Vaš cilj je oblikovanje denarnih sredstev za pokrivanje stroškov med upokojitvijo. Verjamemo, da imate še druge finančne cilje, ki bi jih bilo priporočljivo ovrednotiti.

Več tvegajte s 30 odstotki portfelja

Svetujemo, da v vaši strateški alokaciji manj tvegane naložbe zajemajo 70 odstotkov in bolj tvegane 30 odstotkov portfelja. Polovico portfelja ohranite v bančnih depozitih različnih ročnosti, 20 odstotkov sredstev pa do upokojitve vložite v obvezniški vzajemni sklad. Alternativa bančnemu depozitu je lahko tudi vzajemni sklad denarnega trga, ki ima večjo likvidnost od depozita, po donosnosti pa je konkurenčen tri- do šestmesečnemu bančnemu depozitu.

Matej Tadej Jerman, BTP Indegra

Ob upoštevanju zgodovinskih zakonitosti, cikličnosti in psihologije kapitalskih trgov ter ekonomskih napovedi menimo, da so delniški trgi zdaj dolgoročno privlačni – pet let in več. Svetujemo, da se delež bolj tveganih naložb v portfelju enakomerno vložijo v globalni delniški vzajemni sklad in v delniški vzajemni sklad, ki vlaga na trge v razvoju. Tako bo portfelj geografsko široko razpršen, dosegli boste manjše nesistematično tveganje, hkrati pa boste izpostavljeni trgov, od katerih se dolgoročno pričakuje največja gospodarska rast. Svetujemo, da se izpostavljenost bolj tveganim naložbam oblikuje po korakih. Zlato uvrščamo med plemenite kovine, ki bi morale biti sestavina razpršenega portfelja. Korelacija med denarnim, obvezniškim in delniškim trgov ter plemenitimi kovinami je manjša od ena. Zaradi tega uvrstitev nove naložbe zmanjša tveganje celotnega portfelja ob podobni donosnosti. V tem hipu naložbe v zlato eksplicitno ne bi odsvetovali, vendar zaradi razmeroma visoke tržne cene v primerjavi s preostalimi naložbami svetujemo previdnost pri nakupu.